

Melleruds kommun

Budget 2024 och plan 2025 - 2026

Samarbetspartiernas förslag
Reviderad 2023 05 09

Innehåll

Inledning	2
Tidsplan.....	2
Arbetsutskottets beslut	3
Förutsättningar – omvärld	4
Förutsättningar Mellerud	6
Förutsättningar – nämnderna	9
Samarbetspartiernas förslag – nämndernas ramar	10
Vision, Mål God Ekonomisk Hushållning, Personalmål.....	14
Resultatbudget, kassaflödesbudget och balansbudget.....	16
Investeringsplan 2024-2028	Fel! Bokmärket är inte definierat.

Inledning

Budgetberedningen ger i början av mars direktiv till kommunchefens ledningsgrupp för framtagning av budgetförslag för kommande år och de två planåren. Direktiven baseras på kommunfullmäktiges definition av god ekonomisk hushållning, dialog med partigrupper, aktuella finansieringsförutsättningar, förväntad kostnadsutveckling, skattesats, investeringsvolym, resultat samt politisk inriktning inklusive nämndmål.

Inför budgetarbetet 2024 har kommunens nämnders presidier samt partigrupper tillsammans med kommunchefens ledningsgrupp haft presidiedialog i enlighet med kommunens styrprinciper. KSAU beslutade därefter, 2023-03-08 § 74, om budgetdirektiv till kommunchefens ledningsgrupp för att upprätta ett tjänstemannaförslag till budget för 2023 plan 2024–2025.

I början av april redovisar och överlämnar kommunchefens ledningsgrupp ett tjänstepersonförslag till budget inom ramen för budgetberedningens direktiv. Förvaltningscheferna redovisar de förutsättningar som budgetförslaget är beräknat på. Redovisningen sker till samtliga nämnders presidier samt partigrupper. KSAU:s budgetdirektiv till kommunchefens ledningsgrupp var att redovisa åtgärder/omdisponeringar för ett resultatmål på 1,5 %, 1,0 % respektive 0,5 %. Detta redovisades muntligt. Samarbetspartierna har efter detta enats om åtgärder som ger ett resultat på ca 1 %. Samtliga nämnder ska ta upp budgetförslag med eventuella ändringsförslag på ett protokollfört möte samt besluta om åtgärder enligt KSAU:s beslut och redovisa dem senast 24/5.

Presidier och nämndpresidier ska ges möjlighet att lämna budgetförslag till budgetberedningen (KSAU). Kommunstyrelsens arbetsutskott (KSAU) bereder förslaget. Kommunstyrelsen lämnar förslag till beslut, fullmäktige beslutar om nämndernas budgetramar vid sitt sammanträde i juni. Efter att nämnden beslutat om budgetramen börjar arbetet med att ta fram en detaljbudget för budgetåret. Nämndernas detaljbudgeter ska vara klara senast december och anmälas till kommunfullmäktige.

Efter presentationen för presidier och partigrupper, bereds möjlighet att inkomma med synpunkter till budgetberedningen (KSAU) den 23 maj.

Tidsplan

KSAU diskuterar om KS förslag till budgetram och omdisp/åtgärder	2023-05-23
KS beslutar om förslag till budgetram och omdisp/åtgärder	2023-05-24
KUN beslutar om förslag budgetram och omdisp/åtgärder	2023-05-24 omedelbar justering
BN beslutar om förslag till budgetram och omdisp/åtgärder	2023-05-24 omedelbar justering
SN beslutar om förslag budgetram och omdisp/åtgärder	2023-05-22 omedelbar justering
MBL § 19	2023-05-29 § 19
KSAU fattar förslag till beslut	2023-06-05 omedelbar justering
KS fattar förslag till beslut	2022-06-07
KF fattar beslut om budgetramar 2023	2022-06-21

Arbetsutskottets beslut

§ 54

Dnr KS 2023/107

Budgetdirektiv 2024

Arbetsutskottets förslag till beslut

Arbetsutskottet beslutar att överlämna följande finansiella direktiv till budgetberedningen:

1. Resultatmål 1 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag
2. Oförändrad skattesats 22;60 kronor
3. Befolkningsminskning med 30 invånare
4. Inflationsuppräknung
 - 1) Lön 3,3 % som budgeteras centralt.
 - 2) Övriga kostnader 1,5 %
 - 3) Externa intäkter 1 %
 - 4) Köp av huvudverksamhet 2,5 % (obligatorisk verksamhet med hög personalandel som gymnasieverksamhet, räddningstjänstförbund mm

Övriga budgetdirektiv:

Presentera ett budgetförslag med resultatmål 0,5 % respektive 1,5 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag.

Kultur- och utbildningsnämndens tillfälliga anslag från förfogandeanslaget på 4,2 mkr permanentas.

Kommunchefens ledningsgrupp har möjlighet att omdisponera mellan nämnderna.

Anpassa investeringsbudgeten för den skattefinansierade verksamheten till resultatnivåerna.

Reservationer

Olof Sand (S) och Karin Nodin (C) reserverar sig gentemot beslutet till förmån för eget förslag.

Sammanfattning av ärendet

Budgetdirektiven ligger till grund för kommunens verksamhetsplanering och budgetarbete. Utifrån direktiven upprättas ett tjänstemannaförslag till budget som behandla politiskt i respektive styrelse och nämnd och beslutas slutligen av kommunfullmäktige i juni månad.

Den 6 mars 2023 genomfördes ett dialogmöte om omvärld och budgetförutsättningar där förslag till finansiella mål diskuterades inför arbetsutskottets ställningstagande.

Förslag till beslut på sammanträdet

Ordförande Ludwig Mossberg (M): Arbetsutskottet godkänner redovisningen.

Olof Sand (S) och Karin Nodin (C): Arbetsutskottet beslutar att avslå förslag om budgetdirektiv 2024.

Beslutsgång

Ordföranden frågar på förslaget och finner att arbetsutskottet bifaller detta.

Förutsättningar – omvärld

Samhällsekonomisk utveckling

Omvärldsläget är fortsatt oroligt, på nära håll genom bland annat kriget i Ukraina. Flertalet stödpaket har levererats till Ukraina från västländerna, vilket har stärkt Ukrainas ställning i kriget men förutom redan uppenbara ekonomiska konsekvenser för Ukraina skapar det också ekonomiska konsekvenser för flertalet länder när Ryssland exempelvis slår mot energiproduktionen. Många samspelande faktorer har fått inflationen att skjuta i höjden med följden att centralbanker runt om i världen höjer styrräntorna för att få bukt med den skenande inflationen. Omvärldsläget, hög inflation och höjda räntor lägger grunden för de ekonomiska förutsättningarna nu och framöver.

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner Ekonomirapport, december 2022

BNP föll fjärde kvartalet 2022. Under 2023 är KPIF-inflationen fortsatt hög, men den beräknas falla tillbaka, bland annat till följd av lägre energipriser. Ett högre ränteläge (jämfört med åren före 2022) är dock här för att stanna, vilket gör att KPI-inflationen är fortsatt hög 2023 för att avta mot slutet av året. Inflationen 2024 (både KPI och KPIF) bedöms bli låg. Ett svagt konjunkturläge framöver kommer att dämpa inflationen; företagen kommer att få det gradvis allt svårare att höja sina försäljningspriser.

Hög inflation urholkar hushållens inkomster och perioder av låg inflation är otillräckligt för att återställa reallönerna. Någon snabb återgång mot starkare konjunktur kan med andra ord knappast förväntas med anledning av en period med lägre inflation.

Svensk arbetsmarknad är ännu stark men vissa svaghetstecken kan skönjas. Ännu är detta en motkraft i konjunkturedgången men SKR räknar med att sysselsättningen börjar minska i år. En sådan försvagning blir naturligtvis kännbar – såväl för hushållens inkomster som för företagets försäljning. Prognosen är att andelen arbetslösa stiger till 8,2 procent som årsgenomsnitt 2023 (7,5 procent 2022). Efter två år av lågkonjunktur (2023–2024) antas en återhämtning följa, där produktion och sysselsättning växer snabbt.

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner cirkulär 23:07

Kommunernas förutsättningar och ekonomi

År 2022 visar relativt starka resultat för kommunerna, vilket är mycket tack vare att skatteintäkterna fortsätter att öka snabbt samt att pensionskostnaderna minskade mot föregående år. Denna trend förväntas brytas 2023 med svagare resultat, från och med år 2025 förväntas det se bättre ut igen. Bortsett ekonomiska utmaningar är en av de enskilt största utmaningarna för kommunerna bristen på arbetskraft. Insatser för att klara kompetensförsörjningen är nödvändig.

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner Ekonomirapport, december 2022

Det nominella skatteunderlaget förväntas växa i linje med det historiska genomsnittet åren 2024–2026. I reala termer växer skatteunderlaget med 1,0 procent per år 2023–2026, att jämföra med de senaste tio årens genomsnitt på 1,7 procent. Skatteunderlagets utveckling kommande år kan inte förväntas räcka till att finansiera en ökande kommunal verksamhetsvolym i samma utsträckning som under den senaste tioårsperioden. Anledningen till de snabbt stigande kommunala utgifterna är att de priser och löner som påverkar kommuners och regioners kostnader nu stiger snabbare. Detta är delvis en följd av den allmänna prisuppgången som syns under prognosperioden och delvis en följd av det nya pensionsavtalet med högre premier.

Källa: Sverige kommuner och regioner cirkulär 23:07 och 22:28

Två utredningar som kan komma att påverka kommuner ekonomi och processer är just nu aktuella. Den ena, *En god kommunal hushållning* avser att utreda effektiv ekonomistyrning i kommuner och regioner. Den 13 april överlämnade regeringen en remiss till lagrådet. Förändringarna i regelverket är få då regeringen bedömer att det inte finns skäl till mer omfattande ändringar. Några ändringar som ändå sker är införandet av en resultatreserv, att budget ska ha ett koncernperspektiv och revisionsberättelsen ska hållas tillgänglig på kommunens webbplats. Därtill föreslås att särskilda riktlinjer för pensionsmedelsförvaltningen tas bort, däremot föreslås ingen ändring av pensionsredovisningen och blandmodellen kvarstår därmed. SKR bevakar ärendet vidare.

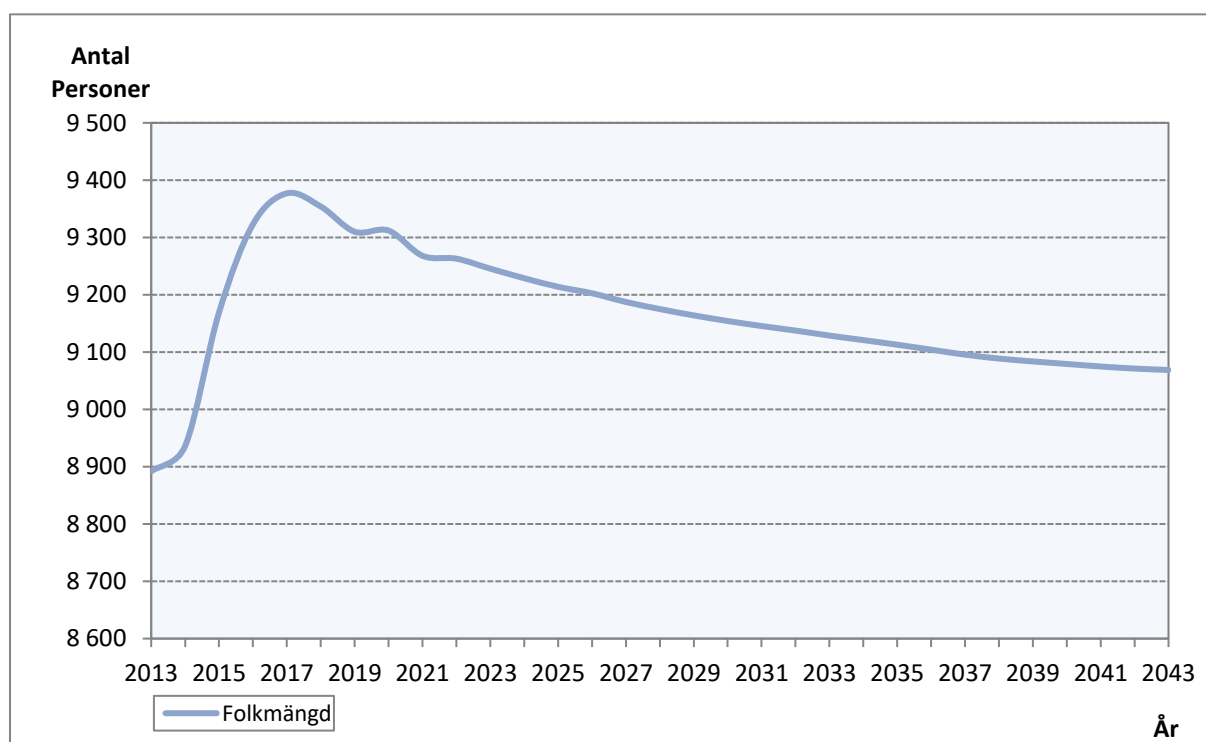
Källa SKR.se och Regeringen.se

Förutsättningar Mellerud

Befolkning

Antal invånare i Melleruds kommun har under lång tid minskat. En minskning av antalet invånare ger lägre skatteintäkter och försämrade planeringsförutsättningar. För åren 2014 - 2017 bröts denna trend tillfälligt och befolkningen ökade när kommunen tog emot många nyanlända. Under 2018 började befolkningen åter att minska, med undantag för 2020. Födelsenettet har varit negativt under många år och det tidigare positiva flyttnettet har i stort sett upphört. För 2022 minskade invånarantalet med 5 personer. Födelsenettet och inrikes flyttnetto var fortsatt negativt medan flyttnetto från utlandet var positivt.

Enligt den senaste befolkningsprognosen från SCB minskar Melleruds invånarantal fram till 2043. Enligt prognosen fortsätter födelsenetto vara negativt och nettoinflyttandet ökar något. En minskning av antalet invånare ger försämrade finansieringsförutsättningar. Mellerud är beroende av bidrag från de kommunala utjämningsystemen och dessa fördelas utifrån antal invånare, detsamma gäller generella statsbidrag.

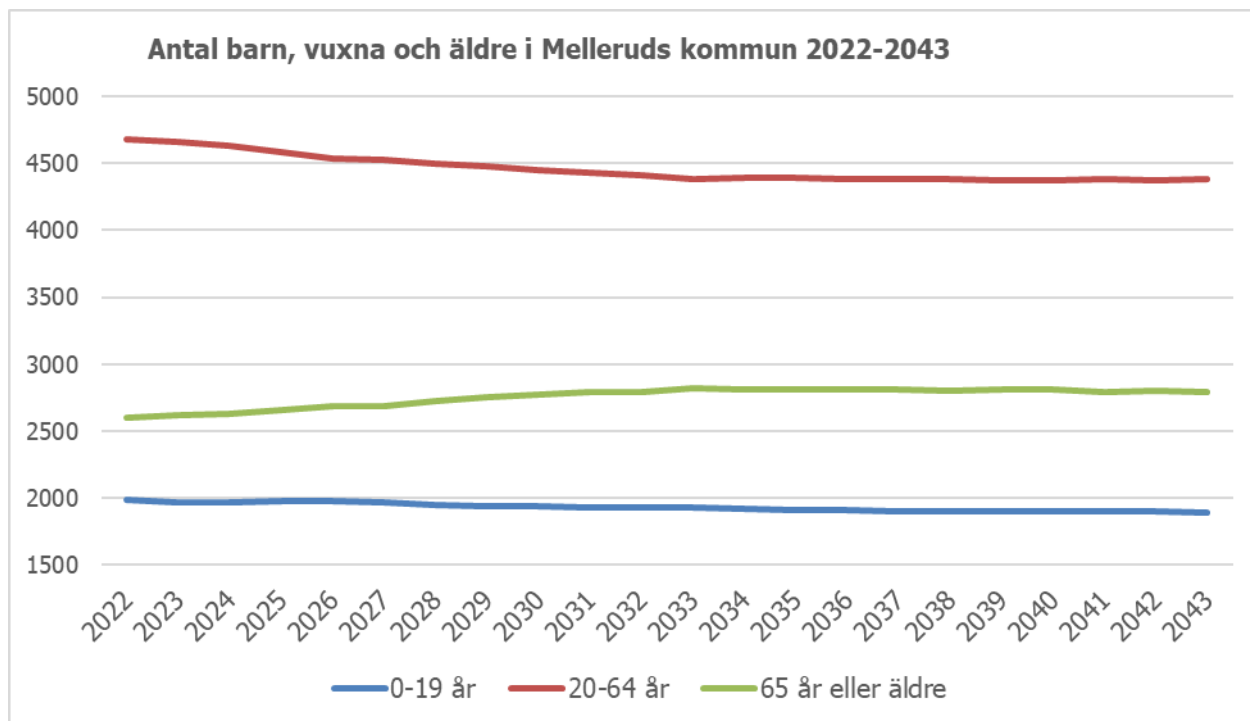

Diagrammet visar Melleruds kommuns invånarantal 2013–2022 och befolkningsprognosen för 2023–2043.

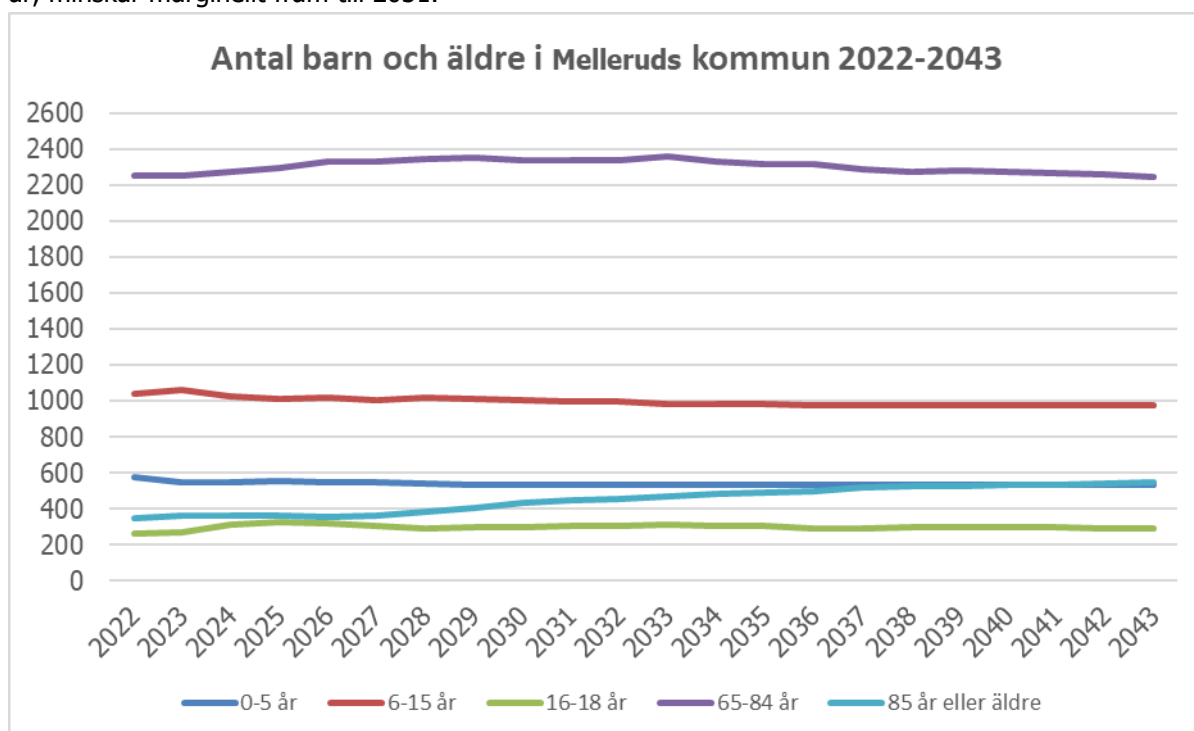
Kommunen har inte fått någon befolkningsprognos för skolområdena Åsensbruk, Åsebro, Dals Rostock och centrala Mellerud av SCB ännu. Tidigare prognoser visar att i samtliga områden minskar befolkningen förutom i Melleruds tätort.

Mellerud har en hög grad äldre befolkning, ca 28 procent av invånarna är över 65 år och 2030 beräknas andelen öka till 30 %. Både beroende på ökat antal i gruppen och en minskning av antalet invånare. Medelåldern i Melleruds kommun är hög jämfört med riket.

Befolkningen i arbetsför ålder i Mellerud sjunker och befolkningen blir äldre. Kompetensförsörjning blir en allt större utmaning när befolkningsstrukturen förändras framöver och personer över 80 år ökar med ca 50 procent. Försörjningsbördan ökar när de som är sysselsatta behöver försörja fler individer. Det ställer stora krav på prioritering av de offentliga resurserna och servicen till medborgarna kan komma att behöva förändras och omprioriteras.

Liksom riket visar prognosen på en ökning i åldersgruppen äldre och en minskning av antalet unga. I riket ökar de kommande tio åren antalet personer över 80 år med 50 procent och antalet unga, 0-19 år, minskar marginellt fram till 2031.

För Melleruds del minskar fram till år 2043 antalet unga i åldern 0–5 år med ca 30, antalet barn i åldern 6–15 år minskar med ca 70 medan antalet i åldern 16–18 år ökar med ca 20 personer. Antal personer i åldern 85 år och äldre ökar med ca 200 personer till 2043. I åldern 65–84 år sker en ökning till år 2033 för att sedan minska till 2022 års nivå.

Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning

Skatteintäkter är beräknad efter SKR:s (Sveriges Kommuner och Regioner) prognos från februari samt SCB:s befolkningsprognos. Enligt SCB:s befolkningsprognos minskar antalet invånare med 15–20 invånare per år under kommande treårsperiod. Skatteintäkterna är beräknade efter en befolkningsminskning med -30 invånare per år. Skattesatsen på 22,60 är oförändrad under perioden.

Riksdagen har beslutat om två tillfälliga generella statsbidrag: Bidrag avseende kommun med högt flyktingmottagande 1,8 mnkr per år 2024. Bidrag för kommun med särskild utmaning 3,4 mnkr per år 2024.

De skatter och bidrag kommunen erhåller bygger på antalet invånare 1 november året innan budgetåret. Nedan visas prognos på antal invånare som utgår från faktisk befolkning 1/11 2022 och därefter minskar med -30 invånare per år.

Antal invånare 1/11	2023	2024	2025
	9 244	9 214	9 184

En minskning av antalet invånare ger lägre skatteintäkter och utjämningsbidrag. En minskning med 30 invånare per år ger -2 mnkr lägre skatteintäkter och utjämningsbidrag per år.

Finansnetto

Finansiella intäkter avser främst borgensavgifter från AB Melleruds Bostäder.

De finansiella kostnaderna består av räntor på upptagna lån samt av ränte- och basbeloppsuppräkningskostnader av den del av pensionsskulden som ingår i balansräkningen. Ränta för lån har beräknats till 3 % för perioden 2024–2026. Beräkningen är gjord utifrån en nyupplåning på 25 mnkr under 2024, för 2025 med 40 mnkr och ytterligare 70 mnkr under 2026. Nyupplåning avser den taxefinansierade verksamheten. En allt större del av räntekostnaderna finansieras genom affärsverksamhetens taxor.

Pensioner

Pensionskostnaderna och pensionsskulden är beräknade efter Skandias prognos från december. Prognosen är osäker då pensionskostnaderna påverkas av ett antal faktorer som inflation, lönerevision inkomstbasbelopp, räntor mm

Förutsättningar – nämnderna

Uppräkning	2024	2025	2026
Personalkostnader	Se nedan	Se nedan	Se nedan
Övriga kostnader	1,5%	1,5%	1,5%
Köp av huvudverksamhet	2,5%	2,5%	2,5%
Externa intäkter	1%	1%	1%

Personalkostnader

Personalkostnader har räknats upp enligt Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) prognos från februari 2023 för 2024–2026. Utrymme för löneökningar budgeteras centralt och fördelas till respektive nämnd efter att de lokala förhandlingarna är klara. Ramuppräknings för förtroendevaldas arvode, timlöner etc. kompenseras direkt i ramarna 2024 och centralt 2025–2026. Eventuella löneförändringar som sker vid sidan om den årliga löneöversynen kompenseras inte.

Löpande kostnader

I löpande kostnader inbegrips köp av varor och tjänster. Inflationen beräknas uppgå till 5,8 % för 2023 enligt KPIF och 1,2 % för 2024. I uppräkningsunderlaget har en schablonuppräknings på 1,5 % använts för "löpande kostnader" för att kompensera för inflation. Kostnader för köp av huvudverksamhet (gymnasieverksamhet, räddningstjänst, miljöverksamhet och placeringar inom IFO) räknas upp med 2,5% då dessa kostnader är relaterade till lön. Kostnadsökningar därutöver ska inrymmas i tilldelad ram. För att kompensera för prisökningar avseende 2023 som ökat mer än vad som kompenseras i budgeten tilldelas samhällsbyggnadsförvaltningen 0,5 mnkr för ökade livsmedelskostnader, kultur- och utbildningsnämnden 0,5 mnkr för interkommunala ersättningar avseende riksprislistan och socialnämnden 0,2 mnkr för höjda arvoden och placeringar. Kostnadsökningar utöver uppräknings ska inrymmas i tilldelad ram.

Intäkter

Verksamheternas externa intäkter har schablonuppräknats med 1 %.

Övriga budgetförutsättningar

Internränta

Internräntan är satt efter SKR:s rekommendation i februari, dvs till 2,5 %.

Personalomkostnadspålägg

Personalomkostnadspålägg följer SKR:s rekommendationer gällande lagstadgade arbetsgivaravgifter (31,42%) och avtalsförsäkringar (0,13 %). Gällande kollektivavtalad pension används Skandikons beräkning utifrån Melleruds kostnader för pensioner (11,80 %). Det totala personalomkostnadspålägget uppgår till 43,35 %. Nämndernas budgetramar är justerade till det lägre PO-pålägget. Eventuellt kommer justering av personalomkostnadspålägget göras efter prognos från Skandia, teknisk justering av ramar kommer göras med motsvarande belopp.

Affärsverksamheten

Affärsverksamheterna VA, renhållning och fjärrvärme förutsätts hålla 100 % avgiftsfinansiering. För denna del av kommunens verksamhet görs ingen schablonmässig uppräknings. En översyn av taxor har gjorts inom VA-verksamheten, renhållningsverksamheten och fjärrvärmeverksamheten men kommer att behöva justeras igen med anledning av ökade priser och stigande räntor. Även utbyggnad av VA-anslutningar inom vissa områden medför att taxorna måste höjas.

Statsbidrag

Förutom den budgetram som tilldelas från kommunfullmäktige finns ett stort antal riktade statsbidrag till verksamheten, som är avsedda för ett visst ändamål. Varje nämnd/förvaltning bedömer själva hur de ska hantera konsekvenserna av riktade statsbidrag och vad som händer när bidraget upphör.

Demografiska förändringar

Det finns ingen beslutad resursfördelningsmodell som justerar volymförändringar för barn, elever och äldre utifrån befolkningsprognos. Antalet barn och elever förändras endast marginellt under åren 2023–2025. Under perioden finns en viss ökning av antalet personer över 75 år.

Samarbetspartiernas förslag – nämndernas ramar

- Resultatmål 1,0 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag för 2024.
- Eventuellt ökade skatteintäkter eller ökade generella statsbidrag fördelas inte ut till nämnderna utan höjer kommunens budgeterade resultat upp till 2 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag. Om skatteintäkterna eller eventuella generella statsbidrag skulle innebära att resultat överstiger 2 % av skatteintäkter och utjämningsbidrag fördelas detta ut i en tilläggsbudget.
- Uppräkning enligt tabell på sid 10.
- Tillfälligt anslag på 4,2 mnkr till kultur- och utbildningsnämnden permanentas.
- För att kompensera för prisökningar avseende 2023 som ökat mer än vad som kompenseras i budgeten tilldelas samhällsbyggnadsförvaltningen 0,5 mnkr för ökade livsmedelskostnader, kultur- och utbildningsnämnden 0,5 mnkr för interkommunala ersättningar avseende riksprislistan och socialnämnden 0,2 mnkr för höjda arvoden och placeringar.
- Kompensation för ökade avskrivningar med 0,5 mnkr vardera till kommunstyrelsens förvaltning och samhällsbyggnadsförvaltningen.
- Åtgärder/omdisponeringar på totalt 15,3 mnkr fördelas enligt nedan för att nå ett resultatmål på 1,6 mnkr.
 - KUN 2,3 mnkr
 - SN 5,8 mnkr
 - KS 7,2 mnkrRespektive nämnd ska senast 24/5 redovisa vilka åtgärder/omdisponeringar som kommer göras.
- Förfogande anslaget uppgår till: 3 800 tkr
Följande poster reserveras på förfogande anslaget till (max): DVVJ 400 tkr¹⁾, Campus Dalsland 320 tkr, Seniorkort 350 tkr, Besöksnäring 2.0 25 tkr och Kommunakademien Väst 40 tkr.
Beslutade anslag finns för fördjupad översiktsplan avseende Sjöskogen och driftkostnader för COOP-huset.

1) För DVVJ finns 400 tkr in-tecknat på förfogandeanslaget och 100 tkr inom kommunstyrelsens förvaltning, totalt 500 tkr.

- Kommunstyrelsen erhåller ett tillfälligt anslag på 200 tkr för 2024 avseende extern utredning av administrationen inom kommunstyrelsens förvaltning, samhällsbyggnadsförvaltningen, kultur- och utbildningsförvaltningen samt socialförvaltningen.
- För COOP-huset finns ingen investeringsbudget avsatt och endast 350 tkr finns avsatta i förfogande anslaget till driftkostnader. Vid eventuell renovering/ombyggnad får detta behandlas i ett särskilt ärende till kommunfullmäktige med investeringsbehov, driftkonsekvenser och finansiering.

Specificering av nämndernas ramar till 2024:

	KF, ÖF, VN, REVISION	KS SBF	KS KSF	BN	KUN	SN
Budget 2023	3 238	40 101	69 804	-249	253 654	317 743
Anslag EU-val	100					
Kompensation Öppen skolskjuts					1 000	
Kompensation elkostnad utgår 2024		-800	-110		-10	-80
Kompensation ökade kapitalkostnader		500	500			
Ramförstärkning från förfogandeanslag permanentas			-4 200		4 200	
Tillfälligt anslag extern översyn admin. alla nämnder			200			
Åtgärder/omdisponering		-2 760	-4 450		-2 310	-5 800
Anslag enligt finansieringsprincipen						
Kommuner mot brott			100			
Skyddat boende för våldsutsatta barn och vuxna						300
Vägar till hållbara vattentjänster		40				
Personlig assistans						-100
Extra studietid					200	
Uppräkningar						
Lönerevision 2023 ¹⁾		1 249				
Löneuppräknings timlöner, OB ers, arvoden mm	75	198	143	18	46	2 310
Övrig uppräknings 1,5 %	27	1 056	762	6	970	817
Uppräknings externa intäkter 1 %		-438	-145	-13	-378	-595
Köp av huvudverksamhet (t.ex gymnasieplatser)			248		393	166
Uppräknings kost/städ/lokalhyra		-3 162	91		1 788	1 086
Inflationskomp (IKE ²⁾ , arvoden/placeringar, Livsmedel)					635	365
Tekniska justeringar						
Flytt av Stinsen fritidsgård			1 958		-1 958	
Rådahallen omfördelning budget		-4 085	4 085			
Höjd internränta till 2,5 % (från 2,2 %)		2 134	8	2	7	15
Sänkt PO till 43,35 % (från 43,45 %)	-1	-46	-25		-117	-200
Externa intäkter taxefinansierade		-546				
Budget 2024	3 439	33 441	68 969	-236	258 120	316 027

1. Löneuppräknings för månadsanställd och visstidsanställda budgeteras centralt och fördelas ut när lönerevision är klar. Undantag görs för serviceenheten där det fördelas direkt i ram.
2. IKE är förkortning på interkommunala ersättningar.

Nedan ges förändringar i respektive nämnds budgetramar. Uppräkningar och tekniska justeringar tillkommer och återfinns i tabell ovan.

Kommunstyrelsen

- Tidigare kompensation för elkostnader med 910 tkr utgår 2024 pga. fast, lägre pris.
- Utökad anslag avseende kapitalkostnader för ökad investeringsnivå, 500 tkr samhällsbyggnadsförvaltningen respektive 500 tkr kommunstyrelsens förvaltning.
- Tillfälligt anslag på 200 tkr för 2024 avseende extern utredning av administrationen inom kommunstyrelsens förvaltning, samhällsbyggnadsförvaltningen, kultur- och utbildningsförvaltningen samt socialförvaltningen.
- Åtgärder/omdisponeringar på – 7 210 tkr, specifikation nedan.
- Ersättning från staten enligt finansieringsprincipen: Anslag till brottsförebyggande arbetet med 100 tkr för 2024. Totalt 200 tkr från och med 2024. Tillfälligt anslag hållbara vattentjänster med 40 tkr 2024.
- Extra inflationskompensation ges för höjda livsmedelspriser med 500 tkr. Detta har tillförts kultur- och utbildningsnämnden respektive socialnämndens ramar eftersom måltidsverksamheten har en nollbudget och deras kostnader internfaktureras.

I budgetramen (KSF) ingår förfogandeanslaget med 3 800 tkr, varav nedan är intecknat.

- Sedan budget 2023 har ramen för förfogandeanslaget minskat med 6 600 tkr, varav 4 200 tkr flyttas som ramförstärkning till KUN. Resterande 2 400 tkr avser tagna åtgärder som minskar kommunens totala budget. Åtgärderna inkluderar Kanalyran 200 tkr, neddragning anslag 200 tkr, samt att tidigare reservation 2000 tkr för eventuellt uteblivet bidrag från Tillväxtverket som nu tas bort. Följande poster är reserverade; DVVJ 400 tkr, Campus Dalsland 320 tkr, Seniorskort 350 tkr, Kommunakademien Väst 40 tkr, Besöksnäring 2.0 25 tkr. Beslutade anslag finns för fördjupad översiktsplan avseende Sjöskogen och driftkostnader för COOP-huset.

Kultur- och utbildningsnämnden

- Ökat anslag för "Öppen skolskjuts" 1 000 tkr 2024, totalt anslag 2000 tkr.
- Kompensation för elkostnader 10 tkr 2023 tas bort då fast, lägre pris är tecknat för 2024.
- Tillfälligt ramförstärkning på 4 200 tkr från förfogandeanslaget permanentas.
- Åtgärder/omdisponeringar på – 2 310 tkr, specifikation nedan.
- Ersättning från staten enligt finansieringsprincipen: Anslag utökad undervisningstid 200 tkr för år 2024 och ytterligare 600 tkr år 2025, totalt 800 tkr från 2025 och framåt.
- Extra inflationskompensation ges för interkommunala ersättningar (IKE) 350 tkr och för ökade interna priser kopplade till höjda livsmedelspriser 285 tkr.
- Tidigare reserverade medel 1400 tkr i förfogandeanslaget för eventuellt uteblivna medel från Tillväxtverket utgår 2024.

Socialnämnden

- Kompensation för elkostnader med 80 tkr 2023 tas bort då fast, lägre pris är tecknat för 2024.
- Åtgärder/omdisponeringar på – 5 800 tkr, se specifikation. Utifrån att socialnämnden har höga nettokostnader jämfört mot referenskostnad har nämnden erhållit en större ramminskning.
- Ersättning/regleringar från staten enligt finansieringsprincipen. Minskat anslag med -100 tkr för 2024 och ytterligare -200 tkr för 2025 avseende personlig assistans och sjukvårdande insatser. Totalt minskning med 500 tkr från 2025. Anslag med 300 tkr för skyddat boende.
- Extra inflationskompensation med 150 tkr för höjda arvoden och placeringar samt för ökade interna priser kopplade till höjda livsmedelspriser med 215 tkr.
- Tidigare reserverade medel med 600 tkr i förfogandeanslaget för eventuellt uteblivna medel från Tillväxtverket utgår 2024.

Åtgärder:**Kultur- och utbildningsnämnden**

Kulturbruket minskat anslag	400
Biblioteket ej tillsättning vakans	310
Minskat anslag Kulturskolan, minskat utbud	600
Minskad personaltäthet förskolan Telaris	500
Byte av system elevregister	300
Övrigt	200
Summa	2 310

Kommunstyrelsen KSF

Färdtjänst, utnyttjat anslag	400
Medborgarservice	200
Rådahallen	400
Bidrag Golf tillfälligt anslag upphör	100
Facklig tid, utnyttjat anslag	100
Turism	150
Friskvårdsbidrag pausas	500
Neddragning politisk organisation ¹⁾	150
Kanalyran enbart personalinsats ²⁾	200
Övrigt	50
Förfogandeanslaget, ev. minskat bidrag Tillväxtverket kompenseras inte till nämnder samt neddragning anslag.	2200
Summa	4 450

Kommunstyrelsen SBF

Hyra Dals Rostock ³⁾ (tillskott)	-350
Höjda avgifter båtplats och ställplatser mm	150
Fastighetsunderhåll, tillfällig neddragning 2024	1 500
Medborgarförslag (enklare hantering)	200
Alternativa produkter inom måltidsverksamheten	200
Vakant tjänst serviceenhet tillsätts inte	450
Minskade driftkostnader försäljning Blåklinten	280
Övrigt	80
Neddragning fastighetsskötare 0,5 ÅA vid personalomsättning	250
Summa	2 760

Socialförvaltning

Minskat anslag Feriearbete	200
Avveckling Gruppbostad	2 000
Övrigt	300
Äldreomsorg, utifrån höga nettokostnader	3300
Summa	5 800
Totalt inkl. övrigt	15 315

1. Kan eventuellt fördelas till fler nämnder inte enbart kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.
2. Kommunens personalinsats samt insatser för renhållning mm uppgår till ca 500 tkr.
3. Tillskott till hyra Karolinen

Vision, Mål God Ekonomisk Hushållning, Personalmål

Vision

En ny vision kommer beslutas på KF i juni.

God ekonomisk hushållning

Kommunallagen anger att kommuner ska ha en god ekonomisk hushållning i verksamheten. Enligt kommunallagen ska kommuner varje år upprätta en budget där intäkterna överstiger kostnaderna, det så kallade balanskravet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin. Kommuner ska också ange finansiella och verksamhetsmässiga mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. Kommunallagens krav klargör därmed att begreppet god ekonomisk hushållning har både ett finansiellt perspektiv och ett verksamhetsperspektiv. Det finansiella perspektivet tar sikte på kommunens finansiella ställning och utveckling. Verksamhetsperspektivet tar sikte på förmågan att bedriva verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt. Verksamhetsmål och finansiella mål hänger ihop för att en god ekonomisk hushållning ska uppnås.

Kommunen ska i enlighet med detta ange både finansiella mål och mål för verksamheten för att god ekonomisk hushållning ska uppnås. Definitionen av god ekonomisk hushållning avseende de finansiella målen är att: Innevarande generation ska inte överföra några obalanserade kostnader eller skulder till kommande generationer. Kommunfullmäktige beslutade för 2021 om tre finansiella mål och tre mål för verksamheten. Reviderade förslag till finansmål framgår nedan. Nya verksamhetsmål kommer beslutas på kommunfullmäktige.

Nämnderna tar fram mål utifrån fullmäktiges mål. Dessa följs upp via nyckeltal. Det är nämndernas mål, kopplat till fullmäktigemålen, som ligger till grund för bedömning av fullmäktiges måloppfyllelse.

Det är fullmäktiges finansiella mål och mål för verksamheten som definierar vad som är god ekonomisk hushållning för Mellerud.

God ekonomisk hushållning i Melleruds kommun innebär att de finansiella målen uppnås och majoriteten av fullmäktiges mål för verksamheten uppnås eller delvis uppnås.

Förslag till finansiella mål:

- A. Soliditeten ska inklusive ansvarsförbindelse vara oförändrad eller öka.** Soliditeten anger hur stor del av kommunens tillgångar som är betalda med egna medel/eget kapital och beskriver kommunens betalningsberedskap och finansiella styrka på lång sikt. Ju högre soliditet, desto starkare långsiktig finansiell handlingsberedskap har kommunen.
- B. Investeringarna för den skattefinansierade verksamheten ska under perioden finansieras med egna medel.** En självfinansieringsgrad på 100 % innebär att kommunen finansierar investeringar med intäkter (skatt), vilket innebär att kommunen långsiktiga finansiella handlingsutrymme stärks och soliditeten förbättras. En självfinansieringsgrad under 100 % innebär att investeringarna får finansieras med minskade likvida medel eller upptagande av nya lån. Det innebär ökade finansiella kostnader och mindre pengar till verksamheten och att

kommunens långsiktiga handlingsutrymme försvagas. Målet är ett genomsnitt på 100 % självfinansieringsgrad över tidsperioden

- C. Resultatet ska minst uppgå till 2 % av intäkterna från skatter och bidrag.** För att ge värdesäkring av eget kapital och möjliggöra viss egenfinansiering av investeringar samt amortering av lån.

Finansiella mål i Mnkr	Belopp	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Soliditeten ska vara positiv inkl. ansvarsförbindelsen ska vara oförändrad eller öka					
Soliditet inklusive ansvarsförbindelse		22,2%	22,2%	22,9%	22,6%
Mål= ska vara oförändrad eller öka med utgångsvärde 22 %		>22	>22	>22	>22
Investeringarna för den skattefinansierade delen ska under perioden finansieras med egna medel*					
Resultat självfinansieringsgrad		40%	92%	177%	66%
Mål självfinansieringsgrad >100%		>100%	>100%	>100%	>100%
(*Resultat ska tillsammans med avskrivningar och försäljning av anläggningstillgångar inom skattefinansierad verksamhet finansiera investeringarna).					
Totalt självfinansieringsgrad under perioden 2024-2026 95% Exkluderat Vita Sannar 105 %.					
Resultatet ska minst uppgå till 2% av intäkter från skatter och utjämningsbidrag					
Resultat %		0,0%	0,2 %	1,5 %	0,9%
Mål %		2,0%	2,0%	2,0%	2,0%

Personalmål

Melleruds kommun har kompetenta medarbetare och ledare och en god arbetsmiljö som kännetecknas av transparens, delaktighet, gott bemötande, en hållbar arbetssituation samt möjligheter till kompetens- och karriärsutveckling.

Resultatbudget, kassaflödesbudget och balansbudget

Resultatbudget

Belopp i Mnkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
Verksamhetens intäkter	187,7	209,3	211,6	213,2	214,8
Verksamhetens kostnader	-819,1	-879,3	-895,7	-899,4	-922,8
Avskrivningar	-31,7	-34,9	-35,9	-36,9	-37,9
Verksamhetens nettokostnader	-663,1	-704,9	-720,0	-723,1	-745,9
Skatteintäkter	423,9	427,5	441,9	460,1	477,3
Generella statsbidrag och utjämnning	284,3	285,4	290,0	284,8	288,2
Verksamhetens resultat	708,2	7,9	11,9	21,9	19,6
Finansiella intäkter	10,7	0,9	1,2	1,2	1,2
Finansiella kostnader	-3,5	-8,7	-11,5	-12,1	-13,7
Resultat efter finansiella poster	52,3	0,2	1,6	11,0	7,1
Skattekostnader					
Extraordinära poster					
Årets resultat	52,3	0,2	1,6	11,0	7,1

Kassaflödesbudget

Belopp i Mnkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Periodens resultat	52,3	0,2	1,6	11,0	7,1
Justering för av- och nedskrivningar	31,7	34,9	35,9	36,9	37,9
Förändring av pensionsavsättningar	0,9	0,0	-1,0	0,0	0,0
Förändring av övriga avsättningar	-0,7				
Justering för övriga ej likviditetspåverkande poster	-2,0				
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	82,3	35,0	36,4	47,9	45,0
Ökning(-)/minskning(+) kortfristiga fordringar	-29,8				
Ökning(-)/minskning(+) förråd och varulager	-1,1				
Ökning(+)/minskning(-) kortfristiga skulder	8,2				
Kassaflöde från den löpande verksamheten	59,6	35,0	36,4	47,9	45,0
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella anläggningstillgångar					
Investering i materiella anläggningstillgångar	-86,7	-175,7	-46,2	-86,4	-113,1
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	2,3				
Förändring investeringsbidrag och anslutningsavg.	1,9				
Förändring leasingtillgång	3,7				
Förändring av leasingsskuld	-3,7				
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-82,6	-175,7	-46,2	-86,4	-113,1
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån	0,0	120,0	25,0	40,0	70,0
Amortering av skuld	0,0				
Ökning långfristiga fordringar	0,0				
Minskning av långfristiga fordringar	0,0				
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	0,0	120,0	25,0	40,0	70,0
Periodens kassaflöde	-22,9	-20,7	15,3	1,6	1,8
Likvida medel från årets början	51,2	28,3	7,6	22,9	24,4
Likvida medel vid årets slut	28,3	7,6	22,9	24,4	26,3

Balansbudget

Belopp i Mnkr	Bokslut 2022	Budget 2023	Budget 2024	Plan 2025	Plan 2026
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar			0,0	0,0	0,0
Materiella anläggningstillgångar	745,1	885,9	896,3	945,7	1021,0
Finansiella anläggningstillgångar	13,9	13,9	13,9	13,9	13,9
Summa anläggningstillgångar	759,0	899,8	910,1	959,6	1034,8
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.	10,4	10,4	10,4	10,4	10,4
Fordringar	117,2	117,2	117,2	117,2	117,2
Kortfristiga placeringar					
Kassa och bank	28,3	7,6	22,9	24,4	26,3
Summa omsättningstillgångar	155,9	135,2	150,5	152,1	153,9
SUMMA TILLGÅNGAR	914,9	1035,0	1060,6	1111,6	1188,7
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	52,3	0,2	1,6	11,0	7,1
Resultatutjämningsreserv	0,0	27,1	26,1	26,1	26,1
Övrigt eget kapital	363,2	388,4	389,6	391,1	402,2
Summa Eget kapital	415,5	415,7	417,2	428,3	435,4
Avsättningar					
Avsättningar för pensioner och liknande		7,6	6,6	6,6	6,6
Andra avsättningar	11,1	3,5	3,5	3,5	3,5
Summa avsättningar	11,1	11,1	10,1	10,1	10,1
Skulder					
Långfristiga skulder	350,6	470,6	495,6	535,6	605,6
Kortfristiga skulder	137,7	137,7	137,7	137,7	137,7
Summa skulder	488,3	608,3	633,3	673,3	743,3
S:A EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	914,9	1035,0	1060,6	1111,6	1188,7
Panter och ansvarsförbindelser					
1. Panter och därmed jämförliga säkerheter					
2. Ansvarsförbindelser					
a) Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	178	180	181,6	173,7	166,5
b) Övriga ansvarsförbindelser	154,5	154,5	154,5	154,5	154,5

Objekt Mnkr	Budget 2024	Budget 2025	Budget 2026	Budget 2027	Budget 2028	Start- be- sked
Övergripande						
Tekniska övergripande	300	300	300	300	300	
Summa Övergripande	300	300	300	300	300	
Kommunstyrelsen inkl IT						
Ljudanläggning Hallingsalen Dalslands Center	100					
Nätverk Dalslands Center	300					
Rumsavskiljare/ridå Dalslands center	80					
Belysning Dalslands center		75				
Ny hemsida		500				
Diverse inventarier KS	100	200	200	200	200	
Personalsystem	350					
EDS Utrustning Tingshuset						200
EDS Switchar ca 25 per år	600	600	700	700	700	
EDS Huvudswitch			1 000			
EDS UPS ca 5 per år	75	75	70	70	70	
EDS SAN (lagringsyta)						600
EDS WLC (styr vårt Wifi)						500
EDS AP (WiFi antenner) ca 60 om året	400	400	500	500	500	
EDS e-Arkiv		150	150	150		
EDS Politikerdatorer				700		
EDS servermiljö				600		
Diarie- och ärendehanteringssystem	300					
Reservkraft till bygdegårdar	75					
Ledningsplats			300			
Rådahallen Städmaskin	80					
Rådahallen Möbler Cafeteria				200		
Rådahallen Projektor Simhallen			100			
Rådahallen Badlandskap			1 500			
EDS Framtiden Vård Miljö (FVM) preliminärt						
Summa Kommunstyrelsen inkl IT enheten	2 460	2 000	4 520	3 120	2 770	
Fastighetsenheten						
Nya eller utbyte komponenter (huvudsak vent)	1 500	1 500	1 500	1 500	1 500	
Diverse inventarier			500	500	500	
Bryggor Sunnanå, utbyte			1 000		2 000	
Bryggor norra hamnen			1 200			
Bryggor västra hamnen				700		
Sunnanå hamn miljö, toaletter duschar	3 125					
Sunnanå strandpromenad /parkeringar						1 000
Sunnanå hamn utemiljöer			2 000	2 000		
Vita Sannar toalett norra stranden						
Vita Sannar utbyggnad camping mm			11 000	11 000		X
Tillgänglighetsanpassning kommunhus				3 000		X

Tak, fasad och ventilation Kommunhuset				6 000		X
Solceller	560	500	1 000	1 000	1 000	
Takbyte		1 000	1 300	3 000	2 000	
Ventilation efter besiktningar			3 000	3 000	3 000	
Kroppefjälls förskola Ventilation			4 000			
Elverk portabla Ängenäs	800					
Laddplatser kommunala fastigheter (lagkrav)		700	700			
Energibesparingsåtgärder			500	500	500	
Uppdatering av utemiljö skolor (1 skola/år)	400	400	500	500	500	
Rådaskolan köket			3 500			
COOP-huset						
Rådavallen allväder ytterligare finansiering	3 000					X
Mark eller fastighetsköp	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	
Föreningshuset Åsensbruk			2 000			
Tågstopp Dals Rostock, belopp ej klart, tidigast 2028						
Summa Fastighetsenheten	12 385	7 100	36 700	35 700	15 000	
Gatu och parkenheten						
Nya eller utbyte komponenter	600	600	600	600	600	
Reinvestering asfalt	1 500	1 000	4 200	4 200	4 200	
Tillgänglighetsanpassningar inkl skyltning	500	500	500	1 000	1 000	
Utbyggnad Sapphult, topp asfalt					1 000	
Asfalt till VA-projekt/Gatubelysning	2 000	4 200	4 500	4 500	4 500	
Utbyte Gatubelysning	300	500	1 000	1 000	1 000	
Trafikutredning tung tfk Ö Ind område					3 000	
GC väg Dals Rostock norra (Bidrag statlig infrastruktur)	1 700					
Utbyggnad gator bostadsområde, Sjöskogen				500	5 000	X
Utbyggnad enligt detaljplan Resacentrum/Bergs					1 400	
Utbyggnad enligt detaljplan Kroppefjäll		1 000				
Ny infart + parkering Lunden				500		
Utökad parkering Håverud				750		
Utökad parkering Strömmersvik				300		
Sadéns runda, Kroppefjäll	1 000					
Uppdatering av lekplatser		300		300		
Utbyte badbrygga Vita Sannar	400					
GC-väg Mellerud-Skräcklan						
Holder maskin		1 600				
Traktor			1 100			
Sopmaskin				700		
Spolkärra		400				
Tågstopp infrastruktur Dals Rostock						
Summa Gatu och parkenheten	8 000	10 100	11 900	14 350	21 700	
Offentlig renhållning						
Nya eller utbyte komponenter						

Summa Offentlig renhållning					
Serviceenheten					
Ugn Fagerlidsskolan	100				
Kokgryta Rådaskolan	250				
Granuldisk Skållerud			300		
Ugn lilla Skållerud			100		
Salladsdisk			75		
Bufféline Fagerlid				150	
Tunneldisk Råda				400	
Granuldisk Råda			230		
Stolar Råda		75	75	75	
Diskmaskin Karoliner skolan		70			
Z-Vatten Råda		350			
Ugn Åsebro kök		175			
Maskiner lokalvården	100	100	100	100	
Diskmaskin Nordalskolan			100		
Ugn Rådaköket			175	175	
Blastchiller Rådaköket				150	
Ugn Karoliner skolan					175
Diskmaskin Tallåsen					100
Diskmaskin Åsens skola					100
Ugn Åsebro skola					175
Summa Serviceenheten	450	770	1 155	1 050	550
Byggnadsnämnden					
Flytt av FB Webb		250			
Externt kartsystem	150				
3D programvara - drönare	60				
Summa Byggnadsnämnden	210	250			
Kultur- och utbildningsnämnden					
Div. inventarier förskola och skola	500	500	500		
Datorer- och inventarier IKT	800	800	800		
Demontering av modul, återställning av mark		225			
Summa Kultur- och utbildningsnämnden	1 300	1 525	1 300		
Socialnämnden					
Grundutrustning/Sängar VoO	200	200	200	200	200
Generell Investeringsbudget SN div inventarier	600	600	600	800	800
Säbo/demensplatser 10 st Fagerlid	3 000				
Ängenäs utbyggnad 2028-2030 prel.					
Georgsgatan/Tornet prel belopp	3 500				
Summa Socialnämnden	7 300	800	800	1 000	1 000
SUMMA skattefinansierad verksamhet	32 405	22 845	56 675	55 520	41 320
VA-verksamhet					

Nya eller utbyte komponenter	1 850	1 850	1 850	1 850	1 850	
Sanering ovidkommande vatten	5 200	13 100	17 500	17 750	18 000	
Höja leveranssäkerhet. Förstärkning av ledn.	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	
Köpmannebro utredning om annan lösning	1 000	30 000	30 000	40 000		X
Köpmannebro intäkter						
Östra Järn	600	12 900				X
Östra Järn intäkter						
Dagvattenanläggningar	500	500	500	500	500	
Vita - Mellerud				1 000		
Solceller inkl. papptak		312				
Sverkersbyn-Dals Rostock			250	2 000		
Backa-Sällsäter intäkter			-1 000			
Backa-Sällsäter flyttas från -21		1 500				
Tak Sverkersbyn lågvattenreservoar	1 000					
Utbyte PLC anläggningar	1 300	2 000	2 000			
Utbyggnad VA bostadsområde, Sjöskogen			2 000	2 000		X
Sjöskogen intäkter						
Elverk	800					
Översvämningskydd skyfall enligt VA-plan			500	500	500	
Dubbling av ledningar Dalskog						
Dammen Åsensbruk ARV				1 000		
Ombyggnation ARV						2 000
Ombyggnation Vattenverk						2 000
Summa VA-verksamhet	13 250	63 162	54 600	67 600	25 850	
Renhållning						
Nya eller utbyte komponenter	250	250	250	250	250	
Summa Renhållning	250	250	250	250	250	
Fjärrvärme						
Nya eller utbyte komponenter	100	100	100	100	100	
PC Klippvägen brännare	175					
Ombyggnad pannor för flis			1 500			
Summa Fjärrvärme	275	100	1 600	100	100	
SUMMA taxefinansierad verksamhet	13 775	63 512	56 450	67 950	26 200	
Oförutsett/Ej fördelat						
TOTALSUMMA	46 180	86 357	113 125	123 470	67 520	
<i>Varav nya eller utbyte komponenter</i>	<i>5 800</i>	<i>5 300</i>	<i>8 500</i>	<i>8 500</i>	<i>8 500</i>	
<i>Varav Bidrag till infrastrukturella investeringar</i>						

Gällande investeringar Vita Sannar krävs startbesked i kommunfullmäktige